

культур и является важной особенностью, которую необходимо учитывать при проведении дальнейшей работы.

Выводы. Таким образом, установлены различия в степени подмерзания деревьев сортов персика после суровой зимы 2020-2021 гг. в условиях центральной зоны плодоводства Беларуси. У сорта Filip отмечено полное вымерзание и гибель дерева. В группу с низкой морозостойкостью отнесены сорта Iskra, Fantasia, Narko, Congres с сильными повреждениями в 7-8 баллов. Общую степень подмерзания в пределах 5-6 баллов имели сорта Донецкий белый, Мелитопольский ясный, Сеянец Старка, Alex. Наибольшую полевую устойчивость к холодовым стрессам зимнего периода проявили американский сорт Allstar и белорусский – Лойко.

Список литературы

1. Bassi, D. Botany and Taxonomy. In: Layne, D.R. and Bassi, D., Eds., The Peach: Botany, Production and Uses, CAB International, Wallingford. 2008. Pp.1–36.
2. Agencja Rynku Rolnego. Fruit market in Poland. Warszawa, 2014. Pp. 26.
3. Изменение климатических условий и феноритмики ягодных культур в Беларуси / Т.М. Андрушкевич и др. *Плодоводство*: сб. науч. тр.; под ред. А.А. Таранова. Минск: Беларуская навука, 2019. Т. 31. С. 100–112.
4. Генетические основы и методика селекции плодовых культур и винограда / под ред. З.А. Козловской. Минск: Беларуская навука, 2019. 249 с.

УДК 633.15:631.5 (477.72)

Влащук А. М., кандидат с.-г. наук, с. н. с.

Дробіт О. С., кандидат с.-г. наук

Інститут зрошуваного землеробства НААН

Дробітько А. В., кандидат с.-г. наук, доцент

Миколаївський національний аграрний університет

e-mail: KolpakovaLesya80@gmail.com

ВПЛИВ ГІБРИДНОГО СКЛАДУ НА ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ

Кукурудза – одна з найважливіших сільськогосподарських рослин, за особливостями свого біологічного потенціалу, в умовах південного Степу, є найбільш врожайною і лише в окремі роки поступається озимому ячменю та озимій пшениці. Щоб збільшити впровадження кукурудзи в сільськогосподарське виробництво, необхідні високопродуктивні нові гібриди культури з цінними біохімічними показниками, рекомендовані для вирощування в конкретній зоні.

У комплексі агротехнічних заходів, що впливають на економічний ефект вирощування нових гібридів кукурудзи, важливе місце належить строкам сівби та густоті стояння рослин в сукупності із застосуванням зрошення. Тому, вивчення і дослідження вихідного матеріалу кукурудзи та

розробка нових і удосконалення існуючих елементів технології вирощування культури в умовах зрошення, серед яких – визначення оптимальних строків посіву, густоти стояння, в поєднанні з застосуванням нових гібридів, має наукову новизну та актуальність для сільськогосподарського виробництва, тому що резерви можливостей кукурудзи, як культури, повністю ще не проявлені.

Метою досліджень було встановити врожайність та якість зерна нових гібридів кукурудзи різних груп стиглості залежно від строку сівби та густоти стояння рослин в умовах зрошення Південного Степу України. Випробування проводили на дослідному полі ІЗЗ НААН. Ґрунт дослідної ділянки – темно-каштановий середньосуглинковий на тлі глибокого залягання ґрунтових вод.

У трифакторному польовому досліді вивчали: фактор А (строки сівби – II декада квітня, III декада квітня, I декада травня; фактор В (зареєстровані в Україні нові гібриди кукурудзи різних груп стиглості): ранньостиглий Тендра – ФАО 190, середньоранній Скадовський – ФАО 290, середньостиглий Каховський – ФАО 380, Фактор С (густина стояння рослин) – 70, 80, 90 тис. шт./га. Дослідження проводили у чотириразовій повторності з розміщенням ділянок методом рендомізації. Посівна площа ділянок – 70,0 м², облікова – 50,0 м².

Під впливом агротехнічних елементів в умовах зрошення продуктивність досліджуваних гібридів кукурудзи, у середньому, за період проведення досліджень варіювала у межах 9,98–13,69 т/га. За всіма групами стиглості гібридів кукурудзи спостерігалася залежність врожайності зерна від строку сівби та густоти стояння. Встановлено, що сівба в III декаді квітня, в середньому, продемонструвала найвищу врожайність зерна кукурудзи, що становить 11,77 т/га. За сівби у II декаді квітня та в I декаді травня врожайність зерна кукурудзи мала тенденцію до зниження – 11,30 та 11,34 т/га, або була на 4,0 та 3,7% нижчою відповідно.

Використані в досліді гібриди мали істотний вплив на формування зернової продуктивності культури. Найсприятливіші умови для формування врожаю зерна кукурудзи були зафіксовані на посівах гібрида Каховський, який у середньому за період досліджень серед гібридів кукурудзи, що вивчали, виявився найпродуктивнішим. Середня врожайність зерна гібрида Каховський становила 12,70 т/га, дещо меншу врожайність було отримано від гібрида Скадовський – 11,25, а найменші значення цього показника були у гібрида Тендра – 10,46 т/га, що пояснюється біологічними особливостями його групи стиглості.

Генотип гібрида мав істотну реакцію на густоту стояння рослин. Ранньостиглий гібрид Тендра продемонстрував найвищу врожайність за густоти стояння 90 тис. шт./га за всіх строків сівби. Середньоранній гібрид Скадовський також сформував максимальну врожайність за густоти стояння 90 тис. шт./га як в оптимальний, так і відносно ранній та пізній строки сівби. Середньостиглий гібрид Каховський максимальну врожайність зерна – 13,69 т/га продемонстрував за сівби в III декаді квітня та густоті стояння 70 тис. шт./га. За сівби в I декаді квітня врожайність гібриду також була

максимальною за густоти стояння 70 тис. шт./га, а за сівби в II декаді квітня – за густоти стояння 80 тис. шт./га. Максимальну у досліді врожайність зерна кукурудзи 13,5 т/га продемонстрував середньостиглий гібрид Каховський на посівах другого строку сівби за густоти стояння 70 тис. шт./га. У варіанті з використанням гібрида Тендра найвищий показник продуктивності 10,8 т/га було встановлено за другого строку сівби та густоти стояння рослин 90 тис. шт./га. Середньоранній гібрид Скадовський найвищу врожайність сформував за другого строку сівби та густоти стояння 90 тис. шт./га – 11,8 т/га. Отже, за результатами досліджень встановлено, що для всіх вказаних гібридів, вивчаємих в досліді оптимальним є другий строк сівби – III декада квітня, оптимальна густина є специфічним показником для кожного гібрида.

Список літератури

1. Петриченко В., Лихочвор В. Рослинництво. Технології вирощування сільськогосподарських культур: навч. посіб. для студентів аграрних закладів освіти I-IV рівнів акредитації, що вивчають дисципліну. Львів: Мрія, 2014. 725 с.
2. Пащенко Ю., Борисов В., Шишкіна О. Адаптивні і ресурсозбережні технології вирощування гібридів кукурудзи. Дніпропетровськ: АРТ-ПРЕС, 2009. 224 с.
3. Інтенсифікація польового кормовиробництва на зрошуваних землях: монографія / М.Г. Гусєв та ін. Київ: Аграрна наука, 2007. 244 с.

УДК 631.58:633.174.2:631.41

Волков А. Ю., аспірант*

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва
e-mail: Svyrydovam.com@gmail.com

ВПЛИВ ПОПЕРЕДНИКІВ СОРГО ЗЕРНОВОГО НА АГРОФІЗИЧНІ ПОКАЗНИКИ ЧОРНОЗЕМУ ЗВИЧАЙНОГО

В Україні останнім часом відмічається тенденція поступового, підвищення середньорічної температури та зменшення річної кількості опадів, що доволі часто знижує врожайність зернових культур. Подолати цю проблему можна за рахунок розширення площ стійких до високих температур і посухи культур, зокрема сорго зернового. Завдяки своїм екологічним особливостям ця культура добре адаптується до посушливих умов. Доцільність вирощування сорго зумовлена високим потенціалом його генетичної продуктивності, здатністю порівняно легко витримувати абіотичні стреси. Водночас, недостатня вивченість реакції цієї культури на основні попередники часто є причиною її низької урожайності та якості зерна.

Базисні елементи технологій вирощування сорго досліджувалися і розроблялися багатьма вченими. Однак зараз виробництву пропонуються нові високопродуктивні гібриди сорго зернового, реакція яких на попередники та системи удобрення вивчена лише поверхнево. Крім того більшість

**науковий керівник – до с.-г. наук, професор Свиридов А. М.*